

Vraag & Antwoord

Januari 2016

ACHTERLIGGENDE GEDACHTEN

1. Wat willen we bereiken?

Ouders versterken hun opvoedvaardigheden om hun kinderen een gezond voedings- en beweegpatroon aan te leren.

ORGANISATIE

2. Wat kost het?

De totale kosten bedragen circa € 660-900 per voorstelling. Deze kosten bestaan uit de kosten voor de theatergroep, de gespreksleider (opvoedadviseur/preventiemedewerker) en de druk van de wervingsmaterialen. Kosten voor de theatergroep bedragen € 625 exclusief BTW, exclusief reiskosten.

3. Wie betaalt het?

Er zijn verschillende mogelijkheden om 'Voor je het weet zijn ze groOt' te financieren. Mogelijk heeft de gemeente financiering in het kader van gezond gewicht, kunnen welzijnsorganisaties de uren van een opvoedadviseur bekostigen, of liggen er mogelijkheden voor financiële steun vanuit een lokaal bedrijf (b.v. supermarkt) of publiek-private samenwerking. Kijk voor meer informatie in bijlage 6 van de organisatiehandleiding.

4. Is 'Voor je het weet zijn ze groOt' een erkende interventie?

Ja. 'Voor je het weet zijn ze groOt' is in december 2014 erkend als 'theoretisch goed onderbouwd' door de Erkenningscommissie Interventies ingesteld door het Centrum Gezond Leven (CGL).

5. Wie zijn de uitvoerders?

Het programma wordt uitgevoerd door:

- twee acteurs van DNL Theatercollectief (of een door hen getrainde theatergroep)
- een lokale opvoedkundige van een welzijnsorganisatie of zelfstandige praktijk, een ouder-kindadviseur of een preventiemedewerker van de GGD.

6. Wie organiseert het?

De organiserende partij zal meestal een GGD of welzijnsorganisatie zijn. Onder de organisatie valt onder andere het komen tot een datum met de school, acteurs en opvoedadviseur/preventiemedewerker, communicatie over benodigdheden en het aanleveren van wervingsmaterialen en voorbereidingsmateriaal.

7. Wat houdt de bijeenkomst in voor de school?

- De school krijgt (gratis)* een ouderbijeenkomst aangeboden die bestaat uit interactief theater en groepsbesprekingen. Voorgaande scholen en ouders waren enthousiast over de bijeenkomst.
- De bijeenkomst duurt ongeveer 60-70 minuten.
- School zorgt voor de juiste benodigdheden: grote (afgesloten) ruimte/zaal met stoelen voor ouders, beamer, laptop, koffie/thee, grote tafel, kleine tafel, twee stoelen, een bankje (indien geen bankje aanwezig 3 extra stoelen). Er wordt geen gebruik gemaakt van een podium.
- School heeft een inspanningsverplichting om ouders te werven.
- Wenselijk is het organiseren van kinderopvang tijdens ochtend/middag voorstellingen.

** of de ouderbijeenkomst gratis wordt aangeboden is afhankelijk van de organiserende partij*

8. Wat te doen als u 'Voor je het weet zijn ze groOt' wilt inzetten in uw regio?

1. Lees voor meer informatie de organisatiehandleiding, te vinden op: <http://www.voedingscentrum.nl/interactief-theater>
2. Organiseer financiering
3. Organiseer je het voor de eerste keer? Neem contact op met het Voedingscentrum (professionals@voedingscentrum.nl, 070-3068873)
4. Heb je de bijeenkomst al eens ingezet en geen vragen meer? Neem dan voor beschikbare data contact op met DNL Theatercollectief (Ilja@dnltheatercollectief.nl, 0626120350)

9. Wanneer traint DNL een andere theatergroep?

Indien in een omgeving minimaal 10 bijeenkomsten gepland (en gefinancierd) gaan worden, heeft een training van een regionale theatergroep de voorkeur, want dit zal de regionale implementatie dan bevorderen. Geef bij DNL Theatercollectief aan als je deze plannen hebt en dit financieringstraject voor 10 bijeenkomsten in gaat zetten. DNL heeft ongeveer 3 maanden nodig om een andere theatergroep te trainen.

10. Wanneer wordt het theater uitgevoerd door DNL of door een andere theatergroep?

Dat hangt af van de locatie en de beschikbaarheid. Neem contact op met DNL (info@dnltheatercollectief.nl) voor de mogelijkheden.

11. Zijn er kosten verbonden aan het trainen van een lokale theatergroep?

Neem hiervoor contact op met het Voedingscentrum (professionals@voedingscentrum.nl, 070-3068873). De mogelijkheden voor (mede)financiering verschillen per jaar.

12. Wij willen wel een aantal bijeenkomsten, maar halen geen 10 bijeenkomsten. Hoe kunnen wij toch gebruik maken van het aanbod?

Indien minder dan 10 voorstellingen gegeven worden, kan DNL daarvoor geen aparte theatergroep trainen in de regio. In dat geval zijn er twee mogelijkheden:

- Vraag omliggende GGD-en of zijn ook deze ouderbijeenkomst willen inzetten. Welllicht komen jullie gezamenlijk wel tot 10 voorstellingen.
- Vraag DNL of zij in de gelegenheid zijn om de ouderbijeenkomsten te begeleiden (Ilja@dnltheatercollectief.nl, 0626120350)

13. Kan ik ook 1 ouderbijeenkomst boeken?

Dat is mogelijk indien locatie en tijdstip toereikend zijn voor DNL Theatercollectief of voor een door hen getrainde theatergroep. Neem daarvoor contact op met DNL Theatercollectief (info@dnltheatercollectief.nl, 06 43027200).

14. Kan ook een vrijwillige theatergroep 'Voor je het weet zijn ze groOt' uitvoeren?

Nee. Voorwaarde is dat een theatergroep getraind is door DNL Theatercollectief. Tevens dienen de acteurs te beschikken over didactische vaardigheden. Deze voorwaarden zijn gesteld om de kwaliteit van het programma te bewaren.

15. Hoort het bij een leefstijlprogramma?

Het heeft de voorkeur 'Voor je het weet zijn ze groOt' in te zetten in een breder leefstijlprogramma zoals Lekker Fit! of Jump-in. Een integrale aanpak biedt immers meer kans op gedragsverandering. Meer informatie over Jump-in en Lekker Fit! vind je op www.jump-in.nl en www.lekkerfitopschool.nl.

PRAKTISCH

16. Voor wie is het?

De bijeenkomst 'Voor je het weet zijn ze groOt' is er voor alle ouders met kinderen van 2-12 jaar. Het programma is ook geschikt voor ouders die de Nederlandse taal in mindere mate beheersen.

17. Hoe lang duurt het programma?

Ongeveer 60-70 minuten.

18. Wat is de gewenste groepsgrootte?

De ouderbijeenkomst is voor minimaal 10 en maximaal 70 ouders, leerkrachten niet meegerekend. Meer ouders kan wel, maar is niet aan te bevelen, omdat dit de interactie wat deze bijeenkomst zo krachtig maakt en het creëren van een 'veilige sfeer' zal bemoeilijken. Bij minder dan 10 ouders gaat de bijeenkomst in de vorm van theater niet door.

19. Wat is de beste starttijd?

Overleg met school of een bijeenkomst overdag of 's avonds wenselijk is.

Aanbevolen wordt om de ochtendbijeenkomst 5 minuten na schooltijd te laten beginnen, zodat ouders meteen door kunnen stromen. De aanbevolen starttijd voor de avondvoorstelling is 19.30 of 20.00 uur, met 10-15 minuten inlooptijd.

20. Op welke locatie vindt de ouderbijeenkomst plaats?

Meest gebruikelijk is op een basisschool. Ook de ouders van de peuterspeelzalen en voorscholen gekoppeld aan de school kunnen uitgenodigd worden. Ook is een buurthuis, moskee of een andere locatie mogelijk. Uit de praktijk blijkt dat de ouderopkomst hoger is als de bijeenkomst plaatsvindt in een vertrouwde omgeving. Dit komt tevens de interactie ten goede, omdat men zich veilig voelt.

21. In welke ruimte vindt de ouderbijeenkomst plaats?

De bijeenkomst vindt plaats in een grote ruimte die afgesloten kan worden. In de buurt moet een kleine afgesloten ruimte zijn waar de acteurs zich kunnen omkleden. Verder dient een stopcontact aanwezig te zijn voor de laptop en beamer.

22. Kan het ook voor meerdere scholen tegelijk of in een buurthuis of moskee georganiseerd worden?

Dit kan als rekening wordt gehouden met de groepsgrootte, veilige sfeer en andere faciliteiten. In de praktijk blijkt het langer te duren voordat er een veilige sfeer is neergezet als er ouders van verschillende scholen worden gemengd. Ook is de opkomst lager van de 'gast'-ouders, dus de ouders van omliggende scholen.

23. Welke faciliteiten zijn nodig voor de ouderbijeenkomst?

- Grote afgesloten ruimte, bijvoorbeeld aula, gymnastieklokaal (podium is niet nodig);
- Stopcontact;
- Kleine ruimte waarin acteurs zich kunnen omkleeden tijdens het theater;
- Mogelijkheden om koffie en thee te zetten en te drinken;
- Beamer en laptop met PowerPoint;
- Stoelen voor ouders in theateropstelling;
- Tafel waaraan 2 personen kunnen zitten;
- Klein tafeltje om spullen op te leggen;
- 2 stoelen;
- Bankje (indien niet aanwezig 3 extra stoelen).

MATERIALEN

24. Welke materialen zijn beschikbaar?

Voor de GGD/organiserende partij:

- handleiding
- promotiefilmpje
- wervings-informatiebrief
- een algemeen word-template in huisstijl
- begeleidend schrijven voor het (digitaal) printen van de wervingsmaterialen en het stripboek

Voor de gespreksleider:

- handleiding
- trainingsfilmpje
- sheets voor tijdens de bijeenkomst
- handkaartjes voor aantekeningen tijdens groepsbesprekingen

Voor school:

- een organisatie-informatieblad
- materialen om ouders te werven (poster, flyers, uitnodigingskaarten, nieuwsbrieftekst, promotiefilmpje)

Voor de ouders:

- stripboek met samenvatting van de ouderbijeenkomst om mee te krijgen na afloop

25. Hoe kan ik aan deze materialen komen?

Via de website van het Voedingscentrum: <http://www.voedingscentrum.nl/interactief-theater>

26. Op de site staan drie varianten van de wervingsmaterialen. Een voordrukversie, een indrukversie en een print-versie. Welke gebruik ik waarvoor en wanneer?

Printen

Wanneer:	bij kleine oplage
Welk document:	gebruik hiervoor het <i>printbestand</i>
Gebruiksaanwijzingen:	Vóór het printen vul je de specifieke kenmerken in zoals datum en tijd etc. Zie begeleidende schrijven voor een uitgebreide instructie.

Drukken/digitaal printen

Wanneer:	grotere oplage
Welk document:	<i>voordrukbestand</i> en <i>indrukbestand</i>
Gebruiksaanwijzing:	Stuur het voordrukbestand met begeleidend schrijven naar de drukker. Met het <i>indrukbestand</i> kun je dus de gedrukte materialen geschikt maken voor verschillende scholen en/of data. In het <i>indrukbestand</i> vul je specifieke gegevens van de school in. Zoals datum en tijd en wel/geen kinderopvang. Nadat dit is ingevuld kan dit geprint worden op de voorgedrukte posters, uitnodigingskaarten en flyers. Zie het begeleidend schrijven voor een uitgebreide instructie.

27. Mogen de materialen vrij gebruikt worden?

De materialen mogen alleen gebruikt worden voor het programma 'Voor je het weet zijn ze groOt'. De materialen mogen dus niet gebruikt worden voor andere programma's of op eigen varianten van 'Voor je het weet zijn ze groOt'. Om de kwaliteit te bewaren is het belangrijk dat de materialen ingezet worden zoals bedoeld (beschreven in de handleiding).

28. Is het meegeefmateriaal voor ouders geschikt voor alle ouders?

Het stripboek (meegeefmateriaal voor de ouders) voldoet aan de voorwaarden:

- weinig tekst
- veel visualisatie
- aantrekkelijk
- beperkt aantal communicatieboodschappen

Door deze voorwaarde is het stripboek geschikt voor alle type ouders, waaronder ook de ouders die de Nederlandse taal in mindere mate beheersen of de lager opgeleide ouders. Via het stripboek krijgen de ouders de belangrijkste boodschappen van de ouderbijeenkomst mee naar huis.

29. Zijn er nog andere materialen die we de ouders mee kunnen geven en die aansluiten bij de inhoud?

Indien de ouders behoefte hebben aan meer informatie over voeding en bewegen kunt de volgende materialen mee geven:

- Gezond eten en bewegen met kinderen 1-4 jaar: <http://webshop.voedingscentrum.nl/gezond-eten-en-bewegen-met-kinderen-1-4-jaar.html>
- Gezond eten en bewegen met kinderen 4-8 jaar: <http://webshop.voedingscentrum.nl/gezond-eten-en-bewegen-met-kinderen-4-8-jaar.html>
- Gezond eten en bewegen met kinderen 9-13 jaar: <http://webshop.voedingscentrum.nl/gezond-eten-en-bewegen-met-kinderen-9-13-jaar.html>
- Lekker Fit! ouderflyer <http://www.lekkerfitopschool.nl/ouders.html>

INHOUD

30. Welke voeding en beweegthema's komen aan bod?

- beeldschermgebruik (computeren, t.v. kijken, etc.)
- actief (buiten)spelen
- ontbijten
- snoepen/snacken/zoete dranken.

31. Welke opvoedstrategieën komen aan bod?

- regels stellen en afspraken maken,
- aandacht voor het gewenste gedrag,
- complimenten geven,
- kind aanspreken en corrigeren/belonen.
- goede voorbeelden geven

32. Welke werkvormen worden gebruikt?

- Interactief theater
- Interactieve groepsbesprekingen

Tijdens het interactieve theater beelden de acteurs herkenbare opvoedsituaties uit. De situatie tussen ouder en kind escaleert. De acteurs betrekken de ouders bij het nemen van beslissingen en het oplossen van de situaties. In de groepsbesprekingen laat een opvoedadviseur of preventiemedewerker de ouders de belangrijkste boodschappen uit de scene formuleren en geeft waar nodig een toelichting.

33. Is het ook mogelijk dat de theatergroep andere thematiek behandelt omtrent voeding en bewegen?

Nee, op dit moment nog niet. De totstandkoming van de inhoud is wel overwogen gedaan en is via meerdere pilots uitgetest en verbeterd. De huidige scènes sluiten aan bij de boodschappen die overgebracht worden. De planning is om in de loop van 2016 een aantal aanvullende scènes te ontwikkelen en uit te testen. Indien succesvol worden deze landelijke aangeboden.

GESPREKSLEIDER

34. Waar moet een gespreksleider aan voldoen?

- beheerst didactische vaardigheden voor gevorderden
- is in staat om interactie te creëren
- is in staat om het groepsproces te sturen
- heeft ervaring met voor een groep (ouders) staan en bij voorkeur met het geven van 'Voor je het weet zijn ze groOt'
- is flexibel, vlot en doortastend (niet betuttelend en belerend)
- vindt het leuk om een nieuwe manier van voorlichten aan te leren
- staat naast ouders, niet boven ouders
- heeft kennis over opvoeding, voeding en bewegen
- heeft zich voorbereid door het trainingsfilmje (vanaf najaar 2014) en de handleiding voor bijeenkomstleiders te bestuderen.

35. Wie vraag ik als gespreksleider?

Iedere regio moet zelf een gespreksleider regelen.

Geadviseerd wordt om een opvoedadviseur te vragen als gespreksleider. Opvoedadviseurs zijn bekend met de inhoud. Alleen de vorm is anders. Bovendien wordt de nazorg laagdrempeliger omdat de ouders kennis hebben gemaakt met een opvoeddeskundige.

Een ander goed alternatief is een ouder-kindadviseur of een preventiemedewerker (van de GGD). De handleiding bevat alle benodigde informatie voor iemand die geen opvoed-expert is.

De groepsbespreking door DNL laten doen is mogelijk, maar krijgt niet de voorkeur omdat daardoor de lokale nazorgmogelijkheden onderbelicht blijven. Een lokale professional kan eenvoudiger de ouders wijzen op lokale initiatieven en spreekuren en kan de drempel verlagen om daar gebruik van te maken.

36. Kies ik voor een gespreksleider die verbonden is aan de school of laat ik een kleinere groep gespreksleiders ervaring opbouwen?

Indien 'Voor je het weet zijn ze groOt' vaker ingezet gaat worden in uw gemeente, heeft het de voorkeur om te werken met een gespreksleiderspoule. Door te werken met een kleine poule krijgen de gespreksleiders kans om ervaring op te bouwen. Na ongeveer vier keer is er sprake van ervaring. Om meer uit de bijeenkomsten te halen is ervaring van de gespreksleider belangrijker dan een bekend gezicht voor de ouders.

37. Hoeveel voorbereidingstijd is de gespreksleider kwijt?

Ongeveer 4-6 uur (afhankelijk van de hoeveelheid voorkennis). De voorbereiding bestaat uit de handleiding lezen en het bekijken van het trainingsfilmpje. Ook is het mogelijk om in Amsterdam een voorstelling live bij te wonen. Neem daarvoor contact op met Merlin Jurg van GGD Amsterdam (mjurg@ggd.amsterdam.nl).

WERVING OUDERS

38. Hoe kunnen ouders geworven worden?

Er zijn verschillende wervingsmaterialen en wervingsstrategieën. In de organisatiehandleiding staat hoe de materialen ingezet kunnen worden en staan aanvullende strategieën beschreven.

Beschikbare materialen zijn:

- posters (3 varianten)
- uitnodigingskaart (gepersonaliseerd door kind)
- flyer
- nieuwsbericht

De materialen zijn op maat te maken door de datum, tijd, locatie in te vullen. Tevens zijn twee regels beschikbaar voor bijvoorbeeld informatie over kinderopvang of de combinatie met een ouder-kindontbijt.

De materialen zijn zelf te printen of kunnen digitaal geprint/gedrukt worden. De hiervoor benodigde bestanden staan op de website: <http://www.voedingscentrum.nl/interactief-theater>

39. Wat is de gemiddelde opkomst?

De opkomst is wisselend per school. Sommige scholen hebben een hoge ouderbetrokkenheid, bij andere ligt het lager. Uit ervaring kan gezegd worden dat de opkomst 2-3 x hoger ligt dan bij de traditionele voorlichtingen.

CONTACT EN INFORMATIE

40. Wie waren betrokken bij de ontwikkeling van het programma?

‘Voor je het weet zijn ze groOt’, is een initiatief van GGD Amsterdam en ontwikkeld in samenwerking met DNL Theatercollectief, de Hartstichting, het Voedingscentrum en het NISB. Bij de ontwikkeling zijn ouders en experts zoals een opvoedadviseur, diëtist, IB-er, teamleider voorschool en verpleegkundigen van de obesitaspoli betrokken geweest.

41. Zijn er referenties beschikbaar?

Ja. Wilt u weten hoe scholen het interactief theater over opvoeding, voeding en bewegen hebben ervaren, dan kunt u contact opnemen met:

CC Einstein

Ingrid Haaijen

Bredeschoolcoördinator CC Einstein en Fiep Westendorp

ingrid.haaijen@impuls.nl

06 31936832

16e Montessori Gaasperdam

Myrthe Selie

Ouderconsulent Swazoom

m.selie@swazoom.nl

06 8324 9491 (aanwezig op dinsdag t/m vrijdag)

42. Wat zijn de contactgegevens van de betrokken partijen?

Voor	Organisatie	Contactpersoon	Email-adres	Telefoonnummer
Algemene vragen	Voedingscentrum	Joka Dusseldorp	professionals@voedingscentrum.nl	070-3068873
Inplannen bijeenkomst	DNL Theatercollectief	Ilja Weeda	Ilja@dnltheatercollectief.nl	06 26120350
Vragen over inzet binnen Lekker Fit!	Hartstichting	Mara van Dooremaal	gezondeschool@hartsichting.nl	070 315 5582
Vragen over ontwikkeling en inzet in Amsterdam	GGD Amsterdam	Merlin Jurg	mjurg@ggd.amsterdam.nl	06 1389 5816

43. Mag ik een keer live meekijken?

Dat kan. In de omgeving van Amsterdam worden regelmatig ouderbijeenkomsten van ‘Voor je het weet zijn ze groOt’ georganiseerd. Neem hiervoor contact op met Merlin Jurg (mjurg@ggd.amsterdam.nl); 06 1389 5816)

44. Is het een onderbouwd programma?

Ja, de procesevaluatie geeft sterke aanwijzingen dat ‘Voor je het weet zijn ze groOt’, een goede manier is om ouders te bereiken en opvoedingsvaardigheden bespreekbaar te maken en te versterken (Jurg & van der Wal, 2013).

Tijdens de ontwikkeling van ‘Voor je het weet zijn ze groOt’ is gebruik gemaakt van verschillende theorieën en modellen, zoals de Entertainment-Education Strategie (Bouman, 1999), het Elaboration Likelihood Model van Petty & Cacioppo (1986), de Sociaal-Cognitieve Theorie van Bandura (1986) en McGuire’s Information Processing Paradigm (1972). De ontwikkeling van de interventie is tot stand gekomen met behulp van Intervention Mapping, dit is een raamwerk om planmatig en systematisch een interventie op het gebied van gezondheidsbevordering op te stellen (Bartholomew, 2006) en er is gebruik gemaakt van de sociale marketingprincipes (Huibregtsen, 2011). Tijdens dit ontwikkelingsproces is een literatuuronderzoek gedaan, zijn brainstormsessies met experts en doelgroep uitgevoerd, heeft een behoefteonderzoek plaatsgevonden onder de ouders en is de bijeenkomst in vier try-outs uitgetest onder de doelgroep. De opvoedkundige inhoud van het programma is gebaseerd op Triple-P (Speetjens et al., 2007; Sanders et al, 2012) en Schoolwide Positive Behaviour Support (Golly en Sprague, 2012).